

הרחבת סמכויות הוועדה הבין משרדית לבדיקת מקרי רצח נשים בידי בני זוגן

הצעה להחלטה

מחליטים, בהמשך להחלטת הממשלה מס' 1820 (תמ/42) מיום 16.5.2002 שעניינה הטיפול בתופעת האלימות בין בני זוג, אשר במסגרתה הוקמה ועדה בין משרדית לבדיקת כל מקרה רצח של נשים בידי בני זוגן, באחריות מנכ"ל משרד העבודה והרווחה:

- (1) להרחיב את סמכויותיה של הוועדה הבין משרדית לבדיקת מקרי רצח נשים בידי בן זוגן, כך שתכלול גם בדיקת מקרי רצח של נשים בידי בן משפחה אחר.
- (2) לקבוע כי לעניין החלטה זו "בן משפחה" ייחשב אחד מאלה:
בן זוג, הורה או בן זוג של הורה, הורה של בן זוג או בן זוגו של ההורה, סב או סבתא, צאצא או צאצא של בן זוג, אח או אחות, גיס או גיסה, אחיין או אחיינית, דוד או דודה או צאצאיהם; "בן משפחה" – לרבות מי שהיה בן משפחה בעבר.
- (3) לקבוע כי הוועדה תדון במקרי הרצח במטרה ללמוד ולבחון את תהליכי ההתערבות והטיפול טרם הרצח, ובמטרה להפיק לקחים ככל שנדרש לעניין טיוב הממשקים בין משרדי הממשלה והגורמים הרלוונטיים לטובת מניעה וטיפול במקרים עתידיים.

דברי הסבר

רקע כללי

ביום 16.05.2002 אושרה החלטת ממשלה מספר 1820 (תמ/42) בה הוחלט על בחינת כל מקרה רצח של אישה בידי בן זוגה, על ידי מנכ"ל משרד הרווחה והביטחון החברתי, בשיתוף המשרד לביטחון הפנים, משטרת ישראל, משרד החינוך, משרד הבריאות והרשות המקומית בתחומה היה האירוע.

בדיוניה, בוחנת הוועדה את תהליכי ההתערבות והטיפול שננקטו טרם הרצח בידי הגורמים השונים ומסיקה מסקנות ככל שניתן על מנת להפיק לקחים לטובת טיפול ומענה טוב יותר, במקרים עתידיים. בחינה זו כוללת התמקדות בממשקים הבין משרדיים והבין שירותים המאפיינים את הטיפול בתחום האלימות במשפחה. מתוך כל אלו מגבשת הוועדה המלצות לפעולה למשרדי הממשלה הרלוונטיים מתוך מטרה לשפר תהליכי עבודה למניעת מקרים דומים בעתיד, במטרה לצמצם את היקפי התופעה.

החלטת הממשלה אשר במסגרתה הוקמה הוועדה, הגדירה כי הוועדה תדון במקרי רצח של נשים בידי בני זוגן. על פי נתונים שנאספו לאורך השנים, מקרי הרצח של נשים בידי בני זוגן מהווים בשנים האחרונות בממוצע רק כמחצית ממקרי הרצח של נשים על רקע אלימות במשפחה, וכמחצית ממקרי הרצח מבוצעים בידי בני משפחה אחרים.

מהטבלה מצ"ב הכוללת את נתוני המשטרה כפי שהועברו לגורמי המקצוע במשרד הרווחה והביטחון החברתי, לעניין רצח נשים במשפחה בהתייחס לזיקה המשפחתית של הרוצח ובפילוח לפי מגזרים, נמצא, כי ישנה עליה במקרי הרצח של נשים על רקע אלימות במשפחה המבוצעים בידי בן משפחה אחר. בשנת 2021 מספר מקרי הרצח של נשים בידי בן משפחה אחר, גדול פי 3.5 ממספר מקרי הרצח של נשים בידי בן זוגן.

תמונת מצב – רצח נשים ע"י בני זוגן

שנה	סה"כ נשים שנרצחו ע"י בן זוג	יהודיות ותיקות	יוצאות ברה"מ לשעבר	יוצאות אתיופיה	ערביות	נשים זרות	נשים שנרצחו ע"י בן משפחה אחר
2014	10	2	4	1	3		
2015	12	3	3	1	4	1	
2016	11	5	1	0	5	0	
2017	9	5	3	1	0	0	5
2018	7	3	1	2	1	0	16 (8 ערביות)
2019	5	3	0	0	2	0	8 (4 ערביות)
2020	12	6	1	1	4	0	8 (6 ערביות)
2021	6	5	0	0	1		21 (15 ערביות)
סה"כ	72	32	13	6	20	1	58

נתונים דומים עולים ממסמכי ריכוז הנתונים של מרכז המידע והמחקר של הכנסת לשנים 2020-2021 לקראת היום הבין-לאומי למאבק באלימות כלפי נשים. מנתונים אלו עולה, כי כ-30% מכלל מקרי הרצח של נשים מבוצעים בידי בן זוג, וכ-30% מכלל מקרי הרצח של נשים מבוצעים בידי קרוב משפחה אחר. בנוסף, הנתונים מצביעים על מקרי רצח בהם זהות החשוד אינה ידועה, אולם קיים רקע קודם של אלימות במשפחה, וכן מאפיינים אשר יכולים להצביע על כך שהרצח בוצע על ידי מי מטעמו של קרוב משפחה, על רקע אלימות במשפחה.

מקרי הרצח של נשים בידי בני משפחה אחרים, שאינם בני זוג, אינם נכללים כיום במסגרת דיוני הוועדה. לפיכך לא מתקיים לגביהם הליך הבדיקה, הלמידה וטיוב הממשקים הנדרשים לטובת המאבק באלימות במשפחה בכלל, וברצח נשים על רקע אלימות במשפחה בפרט.

נוכח החשיבות שרואה משרד הרווחה והבטיחות החברתי וכן משרדי ראש הממשלה והמשרד לביטחון הפנים, בבדיקת מקרי רצח של נשים על ידי בני משפחה אחרים, ובטיוב הממשקים בין המשרדים והגורמים הרלוונטיים לטובת מאבק באלימות במשפחה וברצח נשים בפרט, ולאור כל האמור - מוצע להרחיב את סמכויות הוועדה לבדיקת מקרי רצח של נשים בידי בני זוג, כך שתכלול גם בדיקת מקרי רצח של נשים בידי בני משפחה אחרים.

במצב זה ניתן יהיה להביא בפני הוועדה מקרי רצח של נשים בידי בן זוג, בידי בן משפחתו, וכן גם כאשר בן הזוג או בן המשפחה שותפים לביצוע הרצח, בין אם מבצעים את הרצח בעצמם, או בצוותא או באמצעות אדם אחר. וזאת, בתיקים בהם בוצע רצח האישה על רקע אלימות במשפחה, במקרים בהם נסיבות האירוע רלוונטיות לעבודת הוועדה, ובכל מקרה בשלב או באופן בהם לא קיים חשש כי דיון בפני הוועדה יפגע בחקירה המשטרית. כמו כן מוצע לקבוע את מטרות הוועדה באופן שיהלום את דיוניה בפועל ואת הצורך בבחינה ולמידה על מנת לטיב את הממשקים והטיפול של כלל הגורמים הרלוונטיים כאמור.

נתונים כלכליים וההשפעה על משק המדינה

לא רלוונטי

תקציב

לא רלוונטי

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

לא רלוונטי

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

ההחלטה הופצה ותואמה עם גורמי המקצוע ולשכות השרים במשרדי הממשלה הרלוונטיים

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטת ממשלה מיום 16.5.2002 שמספרה הוא 1820 (תמ/42)

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

מצורפת חוות דעת.

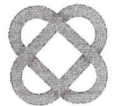
סיווגים

סיווג ראשי:

מגשים: ראש הממשלה
שר הרווחה והביטחון החברתי
השר לביטחון הפנים

י"ג באב התשפ"ב
10 באוגוסט 2022

מדינת ישראל
משרד הרווחה והביטחון החברתי

10 אוגוסט 2022

י"ג אב תשפ"ב

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה

נושא הצעת ההחלטה:

הרחבת סמכויות הוועדה הבין משרדית לבדיקת מקרי רצח נשים בידי בני זוגן

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

מוצע כי הממשלה תרחיב את סמכויותיה של הוועדה הבין משרדית לבדיקת מקרי רצח של נשים, אשר הוקמה במסגרת החלטת ממשלה מס' 1820 מיום 16.5.2002, כך שתכלול, בנוסף על בדיקת מקרי רצח נשים על ידי בן זוגן, גם בדיקת מקרי רצח של נשים בידי בני משפחה אחרים.

עוד מוצע לקבוע את הגדרת בן המשפחה לעניין ההחלטה.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

כפי שעולה מדברי ההסבר להצעת המחליטים, בהחלטת ממשלה מס' 1820 אשר במסגרתה הוקמה הוועדה לבדיקת מקרי רצח של נשים, נקבע, כי הוועדה תדון במקרי רצח של נשים בידי בן זוגן ולפיכך הוועדה אינה דנה במקרי רצח של נשים על רקע אלימות במשפחה שלא בוצעו בידי בן הזוג אלא בידי בן משפחה אחר.

מהנתונים שהובאו בדברי ההסבר ניתן לראות כי מספר מקרי הרצח של נשים בידי בן משפחה שאינו בן הזוג, עולה בשנים האחרונות ומהווה בממוצע כמחצית ממקרי הרצח של נשים על רקע אלימות במשפחה. יתרה מכך, בשנת 2021 מספר מקרי הרצח של נשים על רקע אלימות במשפחה בידי בן משפחה אחר היה גדול פי 3.5 ממספר מקרי הרצח של נשים בידי בן זוגן. מכך עולה, כי ביחס לאחוז משמעותי של מקרי רצח של נשים על רקע אלימות במשפחה לא מתקיימים דיונים בוועדה, והרחבת הסמכויות תאפשר את דיוני הוועדה גם במקרי רצח אלו.

תהליך הבדיקה, הלמידה וטיוב הממשקים הבין משרדיים הכרחיים, ובעלי חשיבות במאבק באלימות במשפחה בכלל וברצח נשים על רקע אלימות במשפחה בפרט, והם אשר עומדים בבסיסה של החלטת הממשלה במסגרתה הוקמה הוועדה, ובבסיס עבודת הוועדה.

מדינת ישראל משרד הרווחה והביטחון החברתי

לעניין אישור הצעת ההחלטה בתקופת בחירות –

הצורך בהרחבת סמכויות הוועדה עלה לאורך השנים בעבודת מטה ממשלתית, וביתר שאת בשנה האחרונה – במסגרת דיוני הוועדה לבדיקת מקרי רצח, בדיוני הוועדה הבין משרדית למניעה וטיפול באלימות במשפחה, בישיבות המעקב ובדיוני הוועדה לקידום מעמד האישה בתקופה האחרונה, וכן בדיונים מקצועיים של גורמי המקצוע במשרד הרווחה והביטחון החברתי העוסקים בנושא.

עבודת הוועדה לבדיקת מקרי רצח היא בין משרדית, וכוללת נציגים מכלל המשרדים השותפים והגורמים הרלוונטיים – משרד החינוך, משרד הבריאות, המשרד לביטחון פנים, משטרת ישראל והרשויות המקומיות. לטובת תהליך הבדיקה והלמידה, נדרשות העברות מידע הנוגעות לנרחת ולבני משפחתה, והמידע מועבר בכפוף לחוקים והכללים החלים על המשרדים והגורמים הרלוונטיים.

חסם עיקרי בהעברות המידע הנדרשות עלה במהלך השנים במסגרת החיסיון החל מכוח חוק זכויות החולה. במסגרת דיוני הוועדה הבין משרדית למניעה וטיפול באלימות במשפחה הומלץ על תיקון לחוק זכויות החולה על מנת לאפשר העברת מידע אשר נדרש לצורך מניעת פגיעה וכן קביעת תוספת אשר תאפשר בין היתר את העברת המידע הנדרש לטובת עבודת הוועדה לבדיקת מקרי רצח. לאור המלצה זו, משרד הרווחה והביטחון החברתי סבר כי נכון יהיה להרחיב את סמכויות הוועדה לבדיקת מקרי רצח של נשים בידי בן זוגן לעניין בני משפחה נוספים, לאחר השלמת תיקון החקיקה הנדרש. לטובת התיקון האמור לחוק זכויות החולה נעשתה עבודת מטה ממשלתית הכוללת את המשרדים הרלוונטיים, בהובלת משרד הבריאות, אולם בטרם קודם התיקון שהיה בשלבי סיום, התפזרה הכנסת.

נוכח פיזור הכנסת וההכרזה על בחירות, קיים חשש כי התיקון לא יושלם חודשים ארוכים. הוועדה לבחינת מקרי רצח מתכנסת במועצת אחת לחודשיים, ונחיצות ההחלטה עולה לאור הנתונים על היקף מקרי הרצח בידי בני משפחה אחרים, וכן לאור נתוני מקרי הרצח של נשים במחצית הראשונה של שנת 2022 אשר עומדים על 12 מקרי רצח של נשים עד לחודש יוני.

לדיון ולבדיקה של כלל מקרי הרצח של נשים בידי בני משפחה חשיבות גבוהה והיא מהותית לטיוב הממשקים בין משרדי הממשלה והגורמים הרלוונטיים לטובת האינטרס הציבורי של המאבק באלימות במשפחה ורצח נשים על רקע אלימות במשפחה. נוכח כל אלו יש מקום להרחבת סמכויות הוועדה בעת הזו, ועוד בטרם יושלם תיקון החוק.

נוסף לכך, כפי העולה מדברי ההסבר, מבחינת כורח וחיוניות, הרחבת סמכויות הוועדה תאפשר הפקת לקחים שעשויה להציל חיים ומכאן יש חשיבות לקידום הנושא.

יודגש עוד כי הרחבת סמכויות הוועדה כמפורט בהצעה אינה בגדר קביעת עובדות מוגמרות, שכן ניתן יהיה לשנות את סמכויות הוועדה, אם הממשלה הבאה תרצה בכך, וכן לא מדובר בשינוי משמעותי בסדרי עדיפויות, אלא בהחלטה קונקרטית לעניין הרחבת הסמכויות של הוועדה אשר

לשכה משפטית - משרד הרווחה והביטחון החברתי

MaayanDa@molsa.gov.il | קפולן 2, קריית הממשלה, ירושלים
טלפון: 02-6752338 | 02-6752876 | פקס: 02-5085580

מדינת ישראל
משרד הרווחה והביטחון החברתי

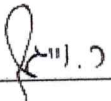
פועלת ומתכנסת מיום שהוקמה במסגרת החלטת הממשלה הקודמת. כמו כן, נראה כי רכיבי ההצעה אינם כוללים סוגיות אשר יש חשש כי הן מתאפיינות ברגישות פוליטית, או מעוררות מחלוקת ציבורית.

לאור כל אלו, לעמדתנו, אין מניעה בקידום ההצעה בתקופת בחירות.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:
אין מניעה משפטית בקידום ההצעה

עמדת היועצת המשפטית של המשרדים שהשרים העומדים בראשם מגישים את ההחלטה:
נוכח הנימוקים שפורטו, נמצא כי אין מניעה משפטית מקידום הצעת ההחלטה.

חוות הדעת הוגשה על דעתם של היועצת המשפטית למשרד ראש הממשלה, והיועץ המשפטי למשרד לביטחון הפנים.

עו"ד רינת וייגלר,
היועצת המשפטית

